

Representantforslag 8 S

(2013–2014)

fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Line Henriette Hjemdal, Hans Fredrik Grøvan og Kjell Ingolf Ropstad

Dokument 8:8 S (2013–2014)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Line Henriette Hjemdal, Hans Fredrik Grøvan og Kjell Ingolf Ropstad om en handlingsplan mot antisemittisme

Til Stortinget

Bakgrunn

Kristelig Folkepartis representanter setter menneskeverdet høyt og kjemper mot enhver form for diskriminering. En av folkegruppene som gjennom historien har vært mest utsatt for forskjellsbehandling, rasisme og overgrep, er jødene. Dessverre er det godt dokumentert at antisemittisme (rasemessig begrunnet hat mot jøder) ikke er et tilbakelagt kapittel i Norge. Derfor fremmet representantene Hans Olav Syversen, Dagrun Eriksen, Rigmor Andersen Eide, Geir Jørgen Bekkevold og Kjell Ingolf Ropstad fra Kristelig Folkeparti første gang forslag i Stortinget om en handlingsplan mot antisemittisme vinteren 2011, jf. Dokument 8:95 S (2010–2011). I ettertid har det kommet rapport etter rapport som bekrefter behovet for en slik handlingsplan.

Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter (HL-senteret) har publisert en rapport som viser at én av fem nordmenn støtter påstanden om at «verdens jøder arbeider i det skjulte for å fremme jødiske interesser». Én av fire nordmenn mener det er riktig at «jøder ser på seg selv som bedre enn andre». Nesten 40 pst. av de spurte likestiller Israels behandling av palestinerne med nazistenes behandling av jødene under 2. verdenskrig.

Det mosaiske trossamfund har selv utført en undersøkelse blant sine egne medlemmer i Oslo og Trondheim. Av om lag 300 norske jøder ved synago-

gene i Oslo og Trondheim sier 54 pst. at de har opplevd antisemittisme. Ni av ti spurte sier at mediedekningen av konflikten i Midtøsten har ført til mer antisemittisme. Av de spurte er det ikke en eneste person som mener at omfanget av antisemittisme er blitt redusert de siste ti årene.

Mange skoleelever forteller også at de har opplevd antisemittisme på skolen. Mens 3,5 pst. av elevene i Oslos ungdomsskoler opplever negative hendelser minst to–tre ganger månedlig pga. sin religiøse bakgrunn, er andelen blant jødiske barn hele 33, 3 pst. Til sammenligning opplever 5 prosent av muslimske barn i Oslo-skolen slike negative hendelser.

Forslagsstillerne viser til at disse undersøkelsene bekrefter en antisemittisme som har vært kjent en stund. Ett eksempel er det som skjedde 8. januar 2009, da Karl Johans gate nærmest ble forvandlet til en krigssone. En støttemarkering for Israel foran Stortinget ble møtt med trusler og vold fra motdemonstranter, og en eldre mann som bar på Israels flagg ble møtt med ordene: «Ta ham, han er jøde». Noen forsøkte å «berolige» med at mannen var norsk og ikke jøde. Det endte med at han, ifølge Dagbladet, ble slått og sparket av fem–seks personer. Fotografer og journalister ble også angrepet, i tillegg til politiet. Vindusruter langs Karl Johans gate ble knust. De som sto bak, var i hovedsak unge personer oppvokst i Norge med etnisk bakgrunn fra arabiske og muslimske land. Noe av det samme skjedde lørdag 10. januar 2009. 12-åringen som var med, forteller til Dagbladet at de fikk beskjed av eldre ungdommer om å «dra til Blindern og jakte på jøder».

Mange klarer ikke å skille mellom saklig kritikk av staten Israels politikk og en hatsk holdning til jøder generelt. I Morgenbladet 14. januar 2011 kan man lese om Daniel Vatsvåg, en student fra Stavanger, som havnet i bråk med en kvinne på et utested i Trondheim da han fortalte at han var fra en israelsk

familie. Kvinnen sa at Israel og jødene var roten til alle verdens problemer og at hun var tilhenger av terrororganisasjonen Hamas. Da Vatsvåg sa at han var stolt av å ha familie som bor i Israel, slo hun til ham.

Lørdagsrevyen formidlet lørdag 13. mars 2010 resultatet av NRK-reporter Tormod Strands arbeid med å kartlegge antisemittisme blant norske muslimer. Tormod Strand hadde snakket med flere jødiske foreldre, som kunne fortelle om grov trakassering av barna sine. Ingen av foreldrene ønsket å stå fram med navn og bilde, men en far ble intervjuet anonymt. Han fortalte at sønnen var blitt angrepet og truet med at han skulle henges. Sønnen hadde klart å komme seg unna, men slet fortsatt med angst etter hendelsen. Familien flyttet som følge av disse opplevelsene, men også på deres nye bosted opplevde sønnen å bli utsatt for antisemittiske krenkelser.

Lørdagsrevyen hadde også intervjuet flere lærere fra videregående skoler med mange muslimske elever. Av frykt for represalier ønsket ingen av lærerne å stå fram med fullt navn, men de kunne fortelle om utbredt hat mot jøder blant elevene. En lærer fortalte om notorisk uthenging av jøder, alt fra vitser til drapstrusler. En annen hadde elever som mente at jødene styrte alt, og han hadde opplevd at noen hadde sagt at de beundret Hitler. Læreren pekte på at elever protesterte når noen uttrykte støtte til terrorister, men ingen protesterte mot antisemittisme. Andre lærere hadde møtt sterk motstand mot undervisning om holocaust. «Jøde» var et mye brukt skjellsord, ifølge en lærer. Lærerne som Lørdagsrevyen hadde snakket med, mente at elevene hadde mange av holdningene sine fra radio- og TV-sendinger over satellitt. I innslaget ble det blant annet vist grov antisemittisme på palestinsk Barne-TV, et sterkt kritikkverdig fenomen som Kristelig Folkepartis representanter har tatt opp ved flere anledninger.

Norge er ikke alene om å ha en voksende antisemittisme i befolkningen. Ifølge en undersøkelse som publiseres denne måneden av EU-byrået European Agency for Fundamental Rights, er en fjerdedel av de spurte jødene i ni forskjellige EU-land redde for å bli offentlig identifisert som jøder. I vårt naboland Sverige frykter hele 50 pst. av jødene å bli identifisert som jøder, ifølge undersøkelsen. Tre av fire av de spurte sa de hadde opplevd antisemittiske angrep som ikke ble rapportert til myndighetene, og halvparten hevdet at ingenting ville blitt gjort dersom de hadde blitt rapportert.

En undersøkelse fra den uavhengige amerikanske organisasjonen Pew Research Center bekrefter at antijødiske holdninger er på fremmarsj i Europa. Andelen som er negativt innstilt til jøder har økt fra 2004

til 2008: fra 21 til 46 pst. i Spania, fra 11 til 20 pst. i Frankrike og fra 26 til 37 pst. i Polen. Tallet på alvorlige, voldelige antisemittiske hendelser har økt kraftig i land som Frankrike og Tyskland de siste årene. Ifølge EUs tidligere justiskommisjonær, Franco Frattini, skyldes halvparten av alle dokumenterte antisemittiske hendelser i Europa «radikale islamistiske elementer». Det er utbredt skepsis til jøder i mange overveiende muslimske land. I Pakistan, Tyrkia, Egypt, Jordan og Libanon er andelen som har et positivt syn på jøder under 10 pst., ifølge Pew Research Center. Dette er holdninger som flyktninger og asylsøkere fra disse landene ikke nødvendigvis legger fra seg når de kommer til Norge, særlig ikke når man møter en ofte ensidig mediedekning av konflikten i Midtøsten og en befolkning der omfanget av utpregede fordommer mot jøder er utbredt.

Forslag om en handlingsplan mot antisemittisme

Forslagsstillerne mener at regjeringen snarest må utarbeide en handlingsplan mot antisemittisme. Planen bør bygge på de mange gode erfaringer norske myndigheter har gjort i kampen mot antisemittiske elementer fra høyreekstreme miljøer.

Skolen er sentral i dette arbeidet. Forslagsstillerne mener at lærerutdanningen må vektlegge kunnskap om holocaust og antisemittisme sterkere enn i dag. Det må bli grundig undervisning om holocaust både i historiefaget og i andre sammenhenger, bedre læringsmaterieell om dette temaet og økonomiske støtteordninger som gjør at alle klasser kan dra på studieturer til tidligere konsentrasjonsleirer.

Det mosaiske trossamfund er blant dem som i størst grad merker den nye antisemittismen. Natt til 17. september 2006 ble den jødiske synagogen, i Bergstien i Oslo, beskyttet. Menigheten anslår at en tredel av medlemskontingenten går til sikkerhetstiltak. Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa, OSSE, kritiserte nylig norske myndigheter for ikke å gi de jødiske miljøene nødvendig støtte til sikkerhetstiltak. OSSEs påpekning har vært tatt opp av Kristelig Folkepartis representanter før, og forslagsstillerne fremmer nå forslag om bedring på ny.

OSSE kritiserte også Norge for ikke å gjøre nok for å kartlegge og bekjempe hatkriminalitet. Kristelig Folkeparti deler OSSEs bekymring, og mener det er behov for kontinuerlig overvåking av nettstedet og ekstremistiske miljøer hvor antisemittisme er utbredt, samt sterkere reaksjoner på hatkriminalitet mot jøder, inkludert det som skjer på ulike nettsteder. Det bør vurderes endringer i straffeloven, og politiet bør gis mer ressurser til dette arbeidet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at Holocaust-dagen markeres årlig på alle skoler.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at lærerutdanningen får en sterkere vektlegging av kunnskap om antisemittisme og holocaust.
3. Stortinget ber regjeringen styrke undervisningen i skolen med sikte på forebygging av antisemittisme, herunder obligatorisk undervisning om holocaust i relevante fag, bedre læringsmateriell og fremme forslag om bedre økonomiske støtteordninger slik at alle klasser får mulighet til å dra på studietur til tidligere konsentrasjonsleirer.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for at Det mosaiske trossamfund får løpende støtte til sikkerhetsutgifter og kontinuerlig dagvakt ved de jødiske institusjonene i Norge.
5. Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om endringer i straffeloven for å sikre sterkere reaksjoner mot hatkriminalitet.

Oslo, 12. november 2013

